

**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ
និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច**

កិច្ចការស្រាវជ្រាវ

**អំពើអាក្រក់ចារកម្ម
អនីតិជន**

ស្រាវជ្រាវដោយ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

និស្សិតឈ្មោះ **សិត ញួន**

លោក **អ៊ុន រដ្ឋា**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ នីតិសាស្ត្រ

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១១

ជំនាញ **នីតិវក្កជន** ជំនាន់ទី៩

ឆ្នាំសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវ ២០១១

អារម្ភកថា

កិច្ចការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ពិពណ៌នាអំពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃអំពើអាណាចារលើអនីតិជន។ ព័ត៌មានដែលលាតត្រដាងក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវបានដកស្រង់ចេញពីច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានដែលនៅជាធរមាន។ ចំពោះព័ត៌មានបន្ថែម ដែលមិនមានចែងក្នុងច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានខាងលើ គឺត្រូវបានដកស្រង់ចេញពីសិក្ខាសាលា អង្គប្រជុំនានា នឹងជាគំនិត និងបទពិសោធន៍របស់ខ្ញុំផ្ទាល់។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថានិស្សិត មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចនិងអ្នកដទៃទៀតដែលបានយកចិត្តទុកដាក់ស្វែងយល់ពីអំពើអាណាចារលើអនីតិជននឹងឃើញថាកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះមានប្រយោជន៍។

ទោះបីជាស្នាដៃនេះ បានចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវអំពីវិស័យនៃ អំពើអាណាចារលើអនីតិជនក៏ដោយ ក៏ស្នាដៃនេះនៅមិនទាន់ឥតខ្ចោះនៅឡើយ ដោយសារកំហុសឆ្គង។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ខ្វះចន្លោះនូវពាក្យពេចន៍ឃ្លាប្រយោគក្នុងការតាក់តែងកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះ គឺមិនជៀសផុតឡើយ។ ខ្ញុំរងចាំទទួលនូវមតិវិះគន់បែបស្ថាបនា ពីសំណាក់មិត្តអ្នកអានទាំងអស់ដោយសេចក្តីរីករាយ។

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម	4
១. អំពីបទល្មើស	5
១.១ ការស្វែងយល់អំពីអំពើអាណាចារលើអនីតិជន	5
១.២ និយមន័យ “ អនីតិជន ”	5
១.៣ ការកំណត់អាយុអនីតិជនរងគ្រោះ:	5
១.៤ ស្វែងយល់ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើអនីតិជន	6
១.៥ រូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន	6
១.៥.១ ដើម្បីការសម្រេច និង ការស្តាប់ស្តាប់កុចិត្ត	8
១.៥.២ ការធ្វើឲ្យចុះសុពលភាព យុត្តិកម្មនូវឥរិយាបថអ្នកប្រព្រឹត្តិអំពើអាណាចារលើអនីតិជន	8
១.៥.៣ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពញញើតញញើមរបស់អនីតិជន	9
១.៥.៤ ការរក្សាទុកនូវយុវភាពរបស់អនីតិជន	9
១.៥.៥ វត្តមានទុកសម្រាប់ហែកកេរ្តិ៍.....	9
២. ការជួញដូរអនីតិជនសម្រាប់ការបង្កើន	9
៣. ការស៊ើបអង្កេត	9
៣.១ បណ្តាឧបសគ្គដែលបានជួបប្រទះពេលស៊ើបអង្កេត	10

៣.២ អំណាចនៃទឹកប្រាក់ និង/ឬតួនាទី	10
៣.៣ បទបញ្ជាចំពោះនគរបាលយុត្តិធម៌	10
៤.ផលវិបាកនៃអំពើអាណាចក្រលើអនិសិទ្ធិ	11
៤.១ ការឈឺសង្កៀវ	11
៤.២ ការអាម៉ាស់មុខ	11
៤.៣ ការដាក់កំហុសលើខ្លួនឯង	11
៤.៤ ការនិរាសព្រាត់ប្រាស់ពីក្រុមគ្រួសារ	11
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	12

សេចក្តីផ្តើម

បទល្មើសឧក្រិដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើអាណាចារលើអនីតិជន គឺជាបញ្ហាដ៏ធំមួយ ក្នុងប្រទេសជាច្រើន នៅទូទាំងសកលលោក។ បញ្ហានេះរីកដុះដាលក្នុងបណ្តាប្រទេស កំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលមានស្រទាប់ប្រជាជនក្រីក្រ និងអវិជ្ជា។ សព្វថ្ងៃយើងឃើញថា អំពើ អាណាចារលើអនីតិជនមានការរីកចម្រើនដុះដាលយ៉ាងខ្លាំង។

កម្ពុជាត្រូវបានទទួលរងនូវគ្រោះដោយសារឧប្បត្តិហេតុដ៏អាក្រក់នេះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រដ្ឋាភិបាលយើងបានអនុម័តច្បាប់ពិសេស គឺច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើពង្រត់ និងលក់ដូរ មនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មលើមនុស្ស បានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៩ ខែកុម្ភៈឆ្នាំ១៩៩៦ ដើម្បីផ្តល់ អំណាចដល់អាជ្ញាធរគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ទប់ទល់ និងចាត់វិធានការ។ រដ្ឋាភិបាលក៏បាន ចេញសារាចរ និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាការណែនាំខាងនីតិកម្មផង ជាយុទ្ធសាស្ត្រជាតិផង ស្តីពីវិធានការនានាដែលត្រូវចាត់មានឡើង ដើម្បីអនុវត្តនូវផែនការ៥ឆ្នាំ ប្រឆាំងនឹងការ ជួញដូរមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មលើអនីតិជនដែលត្រូវបាន អនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីកាលពីខែមេសា ឆ្នាំ២០០០។

មានបុរសខ្មែរមួយចំនួនតូច បានប្រព្រឹត្តអំពើអាណាចារលើអនីតិជន ហើយប្រទេស មួយចំនួន ក៏បានប្រកាសច្រើច្បាប់ដែលកំណត់ថា ជាបទល្មើសសម្រាប់ពលរដ្ឋរបស់គេ បើជនណាប្រព្រឹត្តអំពើអាណាចារលើអនីតិជន ទោះបីធ្វើដំណើរទេសចរណ៍ឆ្លងកាត់ ឬស្នាក់នៅក៏ដោយ ត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់ប្រទេសរៀងៗខ្លួន។

ដោយយោងទៅលើតម្រូវការច្បាប់ និងសេចក្តីត្រូវការ ឃើញថា បញ្ហានៃអំពើ អាណាចារលើអនីតិជនពិបាកនឹងធ្វើការលុបបំបាត់ណាស់ ប្រសិនបើច្បាប់ចែងមិនច្បាស់ គ្មានយន្តការត្រឹមត្រូវ និងការអនុវត្តន៍គ្មានប្រសិទ្ធភាពនោះ។ បញ្ហាដែលកើតមានចំពោះ មុខនោះ មិនមែនមានតែអំពើអាណាចារលើអនីតិជនតែក្នុងស្រុកទេ បើតាមព័ត៌មាន គឺមាន ការនាំអនីតិជនទៅក្រៅប្រទេស ក្នុងគោលបំណងធ្វើពេស្យាចារ ឬ ទាសករ ឬកាមគុណ ទៀតផង។

១. អំពីបទល្មើស

ចាត់ទុកជាបទល្មើស កាលណាជនណាមួយបានប្រព្រឹត្តិអំពើអាណាចារលើអនីតិជនដែលមានអាយុតិចជាង១៥ឆ្នាំ ទោះបីអនីតិជននោះស្ម័គ្រចិត្តក៏ដោយ។

១.១ ការស្វែងយល់អំពីអំពើអាណាចារលើអនីតិជន

ច្បាប់ស្តីពីការអំពើពង្រត់ និងលក់ដូរមនុស្ស និងធ្វើអាជីវកម្មលើមនុស្ស បានចែងបណ្តាបទល្មើសពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើអាណាចារលើអនីតិជន។

១.២ និយមន័យ “ អនីតិជន ”

នៅក្នុងច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីខ្មែរ បាននិយមន័យពាក្យថា “ អនីតិជន ” គឺជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុតាមច្បាប់កំណត់ ឬជនដែលមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ។

១.៣ ការកំណត់អាយុអនីតិជនរងគ្រោះ

សម្រាប់បទល្មើសមួយចំនួន តុលាការមានការចាំបាច់ជាទីបំផុត ក្នុងការបញ្ជាក់អាយុរបស់ជនរងគ្រោះ។ ការបញ្ជាក់អាយុរបស់ជនរងគ្រោះម្នាក់ គឺជាបុព្វកត្តាមួយងាយស្រួលដល់ការចោទប្រកាន់ ឬការដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះឧក្រិដ្ឋជនដែលបានប្រព្រឹត្ត។ ដើម្បីបញ្ជាក់ឲ្យបានជាន់ជាន់នោះមានអាយុពិតប៉ុន្មាននគរបាលត្រូវមើលសៀវភៅគ្រួសារ ឬសំបុត្រកំណើត ឬក៏សេចក្តីថ្លែងបញ្ជាក់ពីឪពុកម្តាយ ឬដីជូនដីតា ឬមេភូមិ។ មានករណីខ្លះមានតែវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញក្នុងរឿងនេះទេ ដែលអាចបញ្ជាក់ប្រាប់អាយុពិតរបស់អនីតិជនដោយវិធីពិនិត្យវាស់វែងតាមក្បួនពេទ្យ។

១.៤ ស្វែងយល់ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើអនីតិជន

ពាណិជ្ជកម្មកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើអនីតិជន គឺជាការប្រើអនីតិជនម្នាក់សម្រាប់គោលបំណងកាមគុណក្នុងការប្តូរយកប្រាក់ ឬរាល់គុណប្រយោជន៍ៗរវាងអតិថិជន អន្តរការី និងអ្នកផ្សេងៗទៀតដែលបានកម្រៃពីការជួញដូរអនីតិជន។

១.៥ រូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន

ថ្វីបើនិយមន័យនៃពាក្យនេះមានច្រើនប្លែកៗគ្នាក៏ដោយ អង្គការអន្តរជាតិមួយចំនួនបានមូលមតិគ្នាឲបណ្តានិយមន័យទូទៅនៃរូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន ដែលភាគច្រើនផ្តោតទៅលើរូបភាពជាក់ស្តែង ជាជាងអត្ថបទសរសេរវាយរាប់។

ក្រុមប្រឹក្សាទ្វីបអឺរ៉ុបបាននិយមន័យថា “ រូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន ” ដូចតទៅនេះ៖ សម្ភារៈសោតទស្សន៍(អាចមើលឃើញ និងស្តាប់ឮ)ណាមួយដែលគេប្រើប្រាស់អនីតិជនក្នុងបរិបទ(ស្ថានភាព)កាមគុណណាមួយ។

ចំណែកខាងប្រតិភូអង្គការនគរបាលព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ(អាំងទែប៊ូល)បាននិយមន័យ “ រូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន” ថា ការបង្ហាញរូបភាពអំពីសកម្មភាពកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទរបស់អនីតិជនម្នាក់ ដោយប្រមូលផ្តុំលើកាយវិការ សេពសន្ថវៈ ឬអង្គជាតិរបស់អនីតិជន។

និយមន័យដែលគេនិយមចូលចិត្តបំផុត ហើយដែលការពិពណ៌នា “ រូបភាពអាសអាភាសអនីតិជន ” ដែលយកជាការបានគឺ ការកត់ត្រាទុកជាអចិន្ត្រៃយ៍នូវអំពើរំលោភផ្លូវភេទលើអនីតិជនម្នាក់។

រូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន គឺបាតុភូតអន្តរជាតិមួយ។ នៅក្នុងប្រទេសទាំងឡាយកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ សភាពពិតនៃរូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជននេះត្រូវបានគេគិតថា ជាបញ្ហាតូចតាចណាស់ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងវិសាលភាពនៃបញ្ហាដទៃទៀត ដូចជា៖ ភាពក្រីក្រ អាត្រាមរណៈនៃទារក អនក្ខណភាព ការអត់ឃ្លាន និង ជំងឺ ហើយជាញឹកញាប់គេ

មានទិន្នន័យដែលត្រូវធៀបត្រូវរៀងមានចំនួនតិចណាស់។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រូបភាពអាសអាភាសជញ្ជក់យកផលពីអនីតិជន គឺជាបាតុភូតអន្តរជាតិដែលកំពុងកើតមានពាសពេញពិភពលោក។

អនីតិជនគ្រប់រូប រួមទាំងទារកផង ត្រូវបានគេផ្លៀតយកមកប្រើជាឧទាហរណ៍ដើម្បីផលិតរូបភាពអាសអាភាសនៅជុំវិញពិភពលោក។ តាមការប៉ាន់ប្រមាណអនីតិជនដែលត្រូវបានគេប្រើ ដើម្បីផលិតរូបភាពអាសអាភាសនេះមានច្រើនសែននាក់។ ក្នុងខណៈយើងមិនអាចស្វែងរក តួលេខឲ្យបានច្បាស់ក៏ពិតមែន តែបើសង្កេតមើលរូបភាពអាសអាភាស របស់អនីតិជនដែលមានស្រាប់ នៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិនោះ គេឃើញច្បាស់ក្រឡែកថា មានអនីតិជនយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ដែលកំពុងត្រូវបានគេធ្វើអាជីវកម្មយកផលពីផ្លូវភេទ តាមមធ្យោបាយខាងលើនេះ។

ជនធ្វើអាជីវកម្ម និងផលិតរូបភាពអាសអាភាស គឺជាក្រុមបុគ្គលមួយជំពូក រស់នៅក្នុងសហគមន៍ដែលរួមមានសមាជិកដ៏ត្រូវគោរពរាប់អានពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ។ ម្យ៉ាងទៀត ជនជំពូកនោះតែងតែស្វែងរកមុខរបរដែលមានទំនាក់ទំនងជាប្រក្រតីជាមួយអនីតិជន។ ផលិតករ(រួមបញ្ចូលទាំងអ្នកថតរូប អ្នកបោះពុម្ពផ្សាយ និងអ្នកផលិតភាពយន្តវីដេអូនៅតាមគេហដ្ឋាន) អន្តរការី(រាប់បញ្ចូលទាំងសញ្ជាវិក សញ្ជាវិកា និងឪពុកម្តាយ) អ្នកចែកផ្សាយ(រួមទាំងអ្នកផ្សព្វផ្សាយ និងអ្នកលក់ដូរ) ក៏ដូចជាអ្នកប្រមូលផ្តុំទិញស្តុកទុកនូវរូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន ត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងប្រភេទអ្នកធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទលើអនីតិជន។

អ្នកចូលចិត្តប្រព្រឹត្តអំពើផ្លូវភេទលើអនីតិជន(និងពិពណ៌នាក្នុងសៀវភៅនេះ) បង្កបង្កើនផ្នែកសំខាន់ៗមួយនៃបណ្តាបទល្មើស។ រូបភាពអាសអាភាសអនីតិជនបម្រើគោលបំណងសំខាន់របស់អ្នកចូលចិត្តប្រព្រឹត្តអំពើផ្លូវភេទលើអនីតិជនដែលតែងតែប្រមែប្រមូលស្តុកទុករូបភាពអាសអាភាសអនីតិជនយ៉ាងទូលំទូលាយដោយបានរៀបចំជាកាតាឡុកដ៏ល្អហើយថែរក្សាទុកដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។ ពិសេសទៅទៀត មិនមានតែពួកគេទេដែលជាអ្នកផលិត និងប្រើប្រាស់រូបភាពអាសអាភាសអនីតិជន។ មានបុគ្គលច្រើនទៀតក្នុងស្រទាប់ប្រជាជនទូទៅ ដែលមានការចាប់អារម្មណ៍លើរូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន ដែល

បានបង្ហាញពីយោពនភាព(ភាពកំពុងពេញរូបរាងជាក្រមុំ កម្លោះ)។ បន្ថែមពីលើនោះ ដោយមានភាពផុសផុលការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ ដើម្បីបញ្ចូលរូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជននោះ គេបានសង្កេតឃើញអ្នកផលិត និងអ្នកប្រើប្រាស់កាន់តែកើនឡើងៗទៀតដែរ។ ជនជំពូកនេះ ប្រហែលជាមិនមែនជាអ្នកប៉ងប្រាថ្នា ដើម្បីសេពសន្ថវៈជាមួយ អនីតិជននោះទេ តែដោយសារពួកគេធ្លាប់ឃើញ ធ្លាប់មើលរូបភាពអាសអាភាសមនុស្សជាច្រើនមកហើយ ហើយពេលនោះប្រហែលចង់ស្វែងរកបណ្តាប្រភេទផ្សេងៗទៀត នៃ សម្ភារៈអាសអាភាស។

ប្រភពមួយទៀតខាងការចែកចាយរូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជនទូទាំងពិភពលោក នោះគឺត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយទេសចរញៀនកាមគុណ ដែលធ្វើដំណើរទៅកាន់ប្រទេសផ្សេងៗ ដើម្បីរកសេពសន្ថវៈតែជាមួយនឹងអនីតិជន។

បណ្តាអ្នកជំនាញការបានរៀបរាប់មូលហេតុមួយចំនួនថា ហេតុអ្វីបានជាមានអ្នកប្រមែប្រមូលរក្សាទុកនូវរូបភាពអាសអាភាសអនីតិជនដូចតទៅ៖

១.៥.១ ដើម្បីការសម្រេច និងការស្តាប់ស្តាប់ក្នុងចិត្ត

ជនជំពូកខ្លះប្រើរូបភាពអាសអាភាស ដើម្បីធ្វើឲ្យគេត្រេកត្រអាល ហើយបង្កើននូវចំណង់សេពសន្ថវៈ ចំណែកអ្នកផ្សេងទៀតអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើជាគំរូ មុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើសកម្មភាពសេពសន្ថវៈមែនទែនជាមួយអនីតិជន។

១.៥.២ ការធ្វើឲ្យចសុពលភាព យុត្តិកម្មនូវឥរិយាបថអ្នកប្រព្រឹត្តិអំពើអាណាចារលើអនីតិជន

ជនចូលចិត្តប្រព្រឹត្តិអំពើអាណាចារលើអនីតិជន ដោយប្រើរូបភាពអាសអាភាសដើម្បីធ្វើឲ្យគេជឿជាក់ជាឥរិយា ឬទង្វើនាំឲ្យនឹកឃើញជានិច្ចរបស់ពួកគេនោះ មិនមែនរៀងអាស្រ័យខុសធម្មតាទេ។

១.៥.៣ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពញញើតញញើមរបស់អនីតិជន

ជនអ្នករំលោភអនីតិជន ប្រើរូបភាពរបស់អនីតិជនផ្សេងទៀតដែលកំពុងសេពសន្ថវៈ ដើម្បីជាជំនួយក្នុងការប្រលាមអនីតិជន ហើយធ្វើដូច្នោះដើម្បីកម្លាចចិត្តអនីតិជនណាដែលមានការស្នាក់ស្នើរនៅឡើយ ឲ្យសុកចិត្តសេពសន្ថវៈជាមួយគេដោយមិនចាំបាច់បង្ខំ។

១.៥.៤ ការរក្សាទុកនូវយុវភាពរបស់អនីតិជន

រូបភាពអាសអាភាសរបស់អនីតិជន ធានាថាជានិច្ចកាលនឹងមានរូបភាពមួយរបស់អនីតិជនដែលស្ថិតនៅក្នុងវ័យមានចំណង់ចំណូលចិត្តសេពសន្ថវៈ។

១.៥.៥ វត្តភាងទុកសម្រាប់ហែកកេរ្តិ៍

ជានិច្ចកាល អនីតិជនរងគ្រោះនឹងមិនហ៊ានរាយការណ៍ប្រាប់ពីរឿងរូបភាពនោះទេ ថ្វីបើពួកគេបានរាយរាប់ពីអំពើអាណាចារខាងផ្លូវភេទក៏ដោយ ព្រោះថា ពួកគេអាចមានការអៀនខ្មាសអំពីអ្វីដែលបានកើតឡើងចំពោះពួកគេ។

២.ការជួញដូរអនីតិជនសម្រាប់កាមគុណ

និយមន័យ: រាល់អំពើប្រព្រឹត្ត ឬប៉ុនប៉ងទាក់ទងនឹងការជ្រើសរើស ដឹកជញ្ជូននៅក្នុងប្រទេស ឬឆ្លងកាត់ព្រំដែន ទិញ លក់ ផ្ទេរ ឃុំគ្រងទុក ឬទទួលយកមនុស្សម្នាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើវិធីបោកបញ្ឆោត និងការបង្ខិតបង្ខំដោយការគម្រាមប្រើកម្លាំងបាយ ឬការអាណាចារដោយអំណាច ឬបំណុលជាចំណងសម្រាប់គោលដៅយាត់យ៉ាងមនុស្សនេះទុក ដើម្បីធ្វើការប្រាក់ ឬមិនប្រាក់ក្តី ឲ្យស្ថិតនៅក្នុងសេវាអចេតនា(ជាអ្នកបម្រើកិច្ចការផ្ទះ កាមគុណ សម្រាប់បន្តពូជ) ក្នុងស្ថានភាពត្រូវបង្ខិតបង្ខំ ឬមានចំណង ឬដូចទាសករក្នុងសហគមន៍មួយទៀតក្រៅពីទឹកនៃដៃដែលជននោះធ្លាប់រស់នៅមុនពេលត្រូវគេបោកបញ្ឆោត បង្ខំចិត្តដោយយកបំណុលជាចំណង។

៣.ការស៊ើបអង្កេត

ដូចបានពណ៌នាខាងលើ មានបញ្ហាស្មុគស្មាញជាច្រើន អាចជះឥទ្ធិពលដល់ការស៊ើបអង្កេត បណ្តាករណីទាក់ទងនឹងអំពើអាណាចារលើអនីតិជន។ បញ្ហាទាំងនេះ រួមមានជំនាញឯកទេសធ្វើការសំភាសន៍អនីតិជន ចរិតលក្ខណៈរបស់ជនល្មើស និងភាពស្អុក

ស្នាញរបស់ច្បាប់។ បញ្ហាទាំងនេះ ទាមទារឲ្យអ្នកស៊ើបអង្កេត ត្រូវតែមានការយល់ដឹង សុក្រឹតមួយ អំពីការវិនិច្ឆ័យយ៉ាងច្បាស់លាស់នូវអ្វីដែលទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេត ករណី របៀបនេះ។

៣.១ បណ្តាឧបសគ្គដែលបានជួបប្រទះពេលស៊ើបអង្កេត

ការស៊ើបអង្កេតបណ្តាបទល្មើសដែលទាក់ទងនឹងអំពើអាណាចារលើអនីតិជនអាច ត្រូវរងឥទ្ធិពលពីបណ្តាកត្តាខាងក្នុង និងខាងក្រៅមួយចំនួន ជាការសំខាន់សម្រាប់ការស៊ើប អង្កេតដែលត្រូវយល់ដឹងពីបណ្តាឧបសគ្គដែលអាចជួបប្រទះនៅពេលដំណើរការស៊ើប អង្កេតករណីប្រភេទនេះ។

៣.២ អំណាចនៃទឹកប្រាក់ និង/ឬត្រូវនាទី

បណ្តាទិដ្ឋភាពជាច្រើននៃការរកងប្រវត្តិរដ្ឋភេទលើអនីតិជន ពាក់ព័ន្ធនឹងសមាស ភាពពាណិជ្ជកម្មមួយ។ សមាសភាពនេះ អាចមានឥទ្ធិពលពេញលេញលើការស៊ើប អង្កេត បណ្តាបទ ល្មើសទាក់ទងនឹងអំពើអាណាចារលើអនីតិជន។ ទឹកប្រាក់ត្រូវបានគេ យកទៅទិញទឹកចិត្តជនរងគ្រោះនៅស្ងៀម ឬស្នាក់នៅស៊ើបអង្កេត និង/ឬមន្ត្រីតុលាការ។

៣.៣ បទបញ្ជាចំពោះនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជានគរបាលយុត្តិធម៌(នគរបាលតុលាការ) គប្បីយល់ដឹងពីការអនុវត្តន៍មាត្រា៤៨នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់រដ្ឋកម្ពុជា។

ក្នុងករណីណាក៏ដោយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌គ្មានសិទ្ធិតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ដែលខ្លួនបានទទួល ទោះមានការសម្របសម្រួលព្រមព្រៀងគ្នាក៏ដោយ ក៏ត្រូវធ្វើ កំណត់ហេតុបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ចជាដំរាប់។ ជាពិសេស ពេលទទួលបាន របាយការណ៍អំពីបទល្មើសម្តងៗគេគ្មានសិទ្ធិដោះស្រាយបញ្ហាដោយពុំបានរាយការណ៍ជូន ព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ។

៤. ផលវិបាកនៃអំពើអាណាចារលើអនីតិជន

ដើម្បីឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីការសម្ភាសន៍អនីតិជន ដែលមានអំពើអាណាចារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព គេត្រូវមានការយល់ដឹងមួយអំពីផលប៉ះពាល់នានា ស្តីពីអំពើអាណាចារលើអនីតិជនដូចខាងក្រោម៖

៤.១ ការឈឺសង្កៀវ

ការឈឺសង្កៀវ គឺជាការរំលោភលើបណ្តាទិដ្ឋភាពរួមគ្នា និងបុគ្គលផ្ទាល់ខ្លួនរបស់មនុស្ស។ រាងកាយនៃមនុស្សម្នាក់ ត្រូវបានមនុស្សម្នាក់ទៀតយកទៅធ្វើជាទីលានសម្រាប់អាណាចារយ៉ាងយោរយោ។

៤.២ ការអាម៉ាស់មុខ

ប្រតិកម្មមួយយ៉ាងខ្លាំងខាងចិត្ត តែងជិតជាប់នឹងធម្មជាតិផ្លូវភេទ និងការសង្កៀវ។ តម្លៃបុគ្គលរបស់អនីតិជនត្រូវរលាយអស់រហូតដល់ចំណុចមួយដែលគិតថាគ្មានជម្រើសផ្សេងទៀត ព្រោះថាអ្វីៗទាំងអស់លែងមានតម្លៃ។

៤.៣ ការដាក់កំហុសលើខ្លួនឯង

អនីតិជនភាគច្រើនតែងតែដាក់កំហុសលើខ្លួនឯងថា មកពីព្រេងវាសនា និងមានន័យមួយបំផ្លើសអំពីចំណែករបស់ខ្លួនក្នុងផលកម្ម ដែលជម្រុញឲ្យធ្លាក់ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ។

៤.៤ ការនិរាសព្រាត់ប្រាស់ពីក្រុមគ្រួសារ

ទំនាក់ទំនងសាច់ញាតិសំខាន់ៗត្រូវបាត់បង់ ហើយអនីតិជនភាគច្រើន កើតទុកដោយសារដាច់ការទាក់ទង ជាពិសេសជាមួយបងប្អូន។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

អំពើអាណាចារលើអនីតិជន ជាអំពើមួយដែលអាក្រក់បំផុត និងមិនគួរឲ្យកើតមាន ចំពោះអនីតិជន។ កាលណាមានអំពើនេះកើតឡើង ជាកត្តានាំឲ្យអនីតិជនជួបនូវផលវិបាក ដូចជា៖ បាត់បង់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និរាសព្រាត់ប្រាស់គ្រួសារ ធ្វើឲ្យមានការគិតខ្លី និងបាត់បង់ អនាគតជាដើម។

ដូច្នេះ ដើម្បីជៀសវាងកុំឲ្យកើតមានអំពើអាណាចារលើអនីតិជន ត្រូវពង្រឹង និងអនុវត្តន៍ ច្បាប់ឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត។